

Nederlands instituut
voor onderzoek van de
gezondheidszorg

Otterstraat 118-124
Postbus 1568
3500 BN Utrecht
Telefoon 030 2729 700

Evaluatie Pilotfase concepten Sport en Bewegen in de Buurt 2011-2012

- Resultaten monitorstudie -

Zaalvoetbalacademie

Drs. L. Ooms
Dr. C. Veenhof

Achtergrond:

Met het programma Sport en Bewegen in de Buurt 2012-2016 investeert het huidige kabinet in meer mogelijkheden om te sporten en bewegen in de buurt. Hierdoor worden meer mensen in staat gesteld te kiezen voor sporten en bewegen en een gezonde en actieve leefstijl. Sportbonden, en in het verlengde daarvan, sportverenigingen, kunnen een belangrijke rol vervullen om sporten en bewegen toegankelijker te maken voor iedereen.

Binnen Pilotfase concepten Sport en Bewegen in de Buurt 2011-2012 hebben zeven sportbonden van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) financiering gekregen om laagdrempelige sportconcepten te ontwikkelen, met als doel doorstroom en verdere uitrol binnen het brede Sport en Bewegen in de Buurt programma. In totaal zijn acht sportconcepten ontwikkeld specifiek gericht op doelgroepen die nu nog onvoldoende worden bereikt door sport, namelijk: Schoolgaande jeugd in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs (MBO), ouders van jonge kinderen en 45-plussers. Deze sportconcepten zijn uitgevoerd in een pilotfase, welke liep van september 2011 tot en met december 2012. Het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL) heeft de pilotfase geëvalueerd. De evaluatie bestond uit een procesevaluatie op het niveau van de sportbonden en sportverenigingen en een monitorstudie op het niveau van de deelnemers. Op basis van de verzamelde informatie uit de procesevaluatie en monitorstudie zijn de sportconcepten beoordeeld op vooraf opgestelde beoordelingscriteria. Aan de hand van de scores op deze criteria is per sportconcept een zogenaamde Strengths, Weaknesses, Opportunities en Threats (SWOT) analyse uitgevoerd. In het rapport “Evaluatie Pilotfase concepten Sport en Bewegen in de Buurt 2011-2012” worden de belangrijkste resultaten van het onderzoek beschreven.¹

In dit document worden de resultaten van de monitorstudie weergegeven voor het sportconcept “Zaalvoetbalacademie”. Hierbij worden de resultaten voornamelijk gepresenteerd in tabellen en figuren.

¹ Ooms L, Veenhof C. Evaluatie Pilotfase concepten Sport en Bewegen in de Buurt 2011-2012 - Resultaten procesevaluatie en monitorstudie. Utrecht: NIVEL, 2013.

Resultaten monitorstudie

Respons

Tabel 1: Respons

	Aantal (N)
Benaderd	?
Baseline meting	160
Meting direct na afloop	77

Kenmerken deelnemers op baseline

Tabel 2A: Kenmerken deelnemers op baseline: Achtergrondkenmerken

	Baseline
Geslacht (%)	
Aantal (N)	160
Jongen	74
Meisje	26
Leeftijd (jaren)	
Aantal (N)	159
Gemiddelde \pm SD	13 \pm 2
Min-max	9-19
Body Mass Index (BMI) (kg/m²)	
Aantal (N)	143
Gemiddelde \pm SD	19 \pm 3
Min-max	14-29
Chronische aandoeningen of beperkingen (%)	
Aantal (N)	152
Chronische aandoening	6
Lichamelijke beperking	4
Auditieve beperking	1
Visuele beperking	0
Verstandelijke beperking	1
Geen chronische aandoening of beperking	89
Belemmerd bij sporten en bewegen door chronische aandoening of beperking (%)	
Aantal (N)	16
Ja, sterk belemmerd	13
Ja, licht belemmerd	50
Nee	38
Ervaren gezondheid (%)	
Aantal (N)	159
Uitstekend	35
Zeer goed	40
Goed	25
Matig	1
Slecht	0
Etniciteit (%)	
Aantal (N)	160
Autochtoon	63
Niet-westers allochtoon	31
Westers allochtoon	6

Tabel 2B: Kenmerken deelnemers op baseline: Opleidingsniveau, werk- en woonsituatie

	Baseline
Soort onderwijs (%)	
Aantal (N)	160
Basisonderwijs	26
Voortgezet onderwijs	71
Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)	3
Hoger onderwijs	1
Betaalde baan (%)	
Aantal (N)	156
Ja	16
Nee	84
Tijd per week werken (uren)	
Aantal (N)	21
Gemiddelde \pm SD	6 \pm 4
Min-max	1-12
Woonsituatie (%)	
Aantal (N)	159
Alleen	0
Samen met partner	0
Samen met een vriend(in)/vriend(inn)en	0
Bij twee volwassenen in huis met/zonder broers of zussen	77
Bij één volwassene in huis met/zonder broers of zussen	21
Anders	1

Tabel 2C: Kenmerken deelnemers op baseline: Sport- en beweeggedrag

	Baseline
Voldoen aan sportnormen (%)^a	
Aantal (N)	159
Sport helemaal niet	0
Sportnorm 12x per jaar sporten	99
Sportnorm 40x per jaar sporten	95
Voldoen aan beweegnormen (%)	
Aantal (N)	147
NNGB	33
Fitnorm	86
Combinorm	88
Inactief	0
Semiactief	12
Spiernorm	2
Lid van een sportvereniging (%)	
Aantal (N)	159
Ja	89
Nee	11
Lid van een (zaal)voetbalvereniging (%)	
Aantal (N)	156
Ja, van een zaalvoetbalvereniging	6
Ja, van een veldvoetbalvereniging	48
Ja, van zowel een zaal- als een veldvoetbalvereniging	31
Nee	15
Geen lid van een (zaal)voetbalvereniging, maar in het verleden wel? (%)	
Aantal (N)	23
Ja, van een zaalvoetbalvereniging	13
Ja, van een veldvoetbalvereniging	70
Ja, van zowel een zaal- als een veldvoetbalvereniging	0
Nee	17

^a Sportgedrag in de afgelopen twaalf maanden.

Mening over sport

Tabel 3: Mening over sport (n=158^a)

Stelling	(Absoluut) mee eens (%)	Niet mee eens/niet mee oneens (%)	(Absoluut) mee oneens (%)	Niet van toepassing (%)
Ik vind sporten belangrijk	99	1	0	0
Ik vind sporten leuk	99	1	0	0
Ik heb veel vriend(inn)en die sporten	94	5	1	0
Ik heb veel familieleden (ouders, broers, zussen) die sporten	76	15	8	1
Ik zie mezelf als sporter	92	6	3	0

^a N kan per onderdeel variëren.

Sport en bewegen in de wijk/buurt

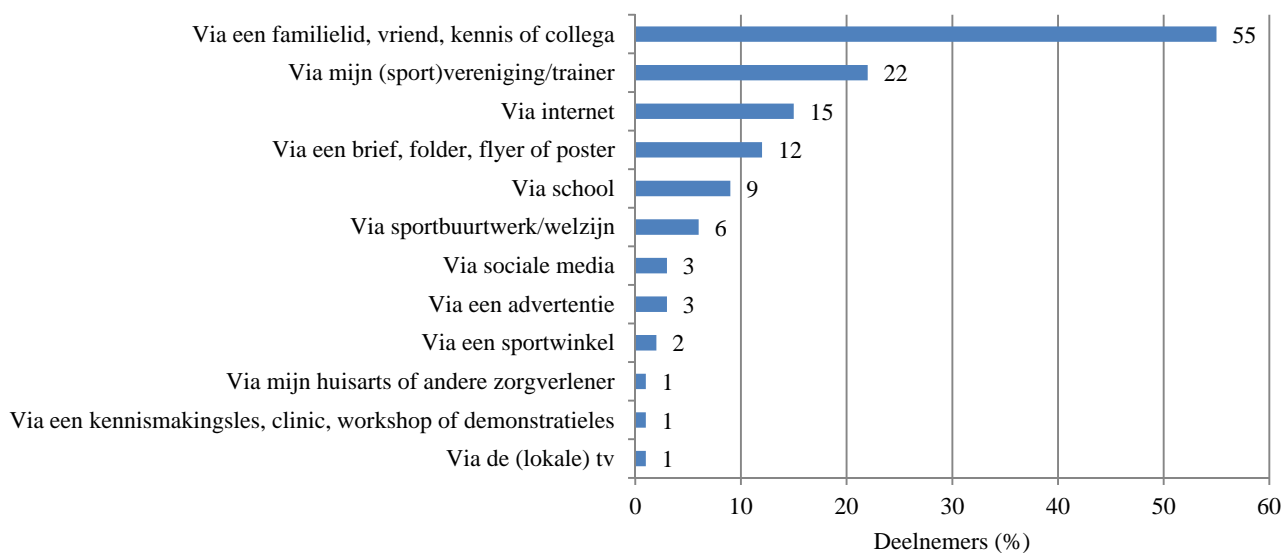
Tabel 4: Sport en bewegen in de wijk/buurt (n=160^a)

	Baseline
Sporten en bewegen in de wijk/buurt (%)	
Voldoende openbare plekken om te sporten en bewegen	84
Voldoende sportverenigingen	82
Voldoende georganiseerde sport- en beweegactiviteiten	59
De zaalvoetbalacademie staat in de wijk/buurt	46

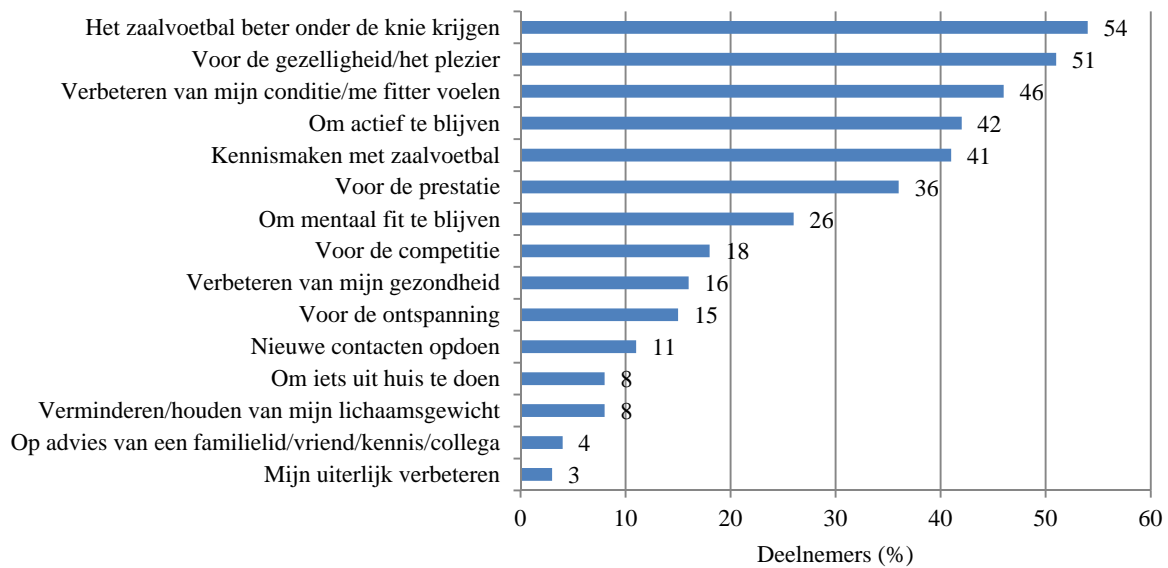
^a N kan per onderdeel variëren.

Eerste kennismaking met de zaalvoetbalacademie, redenen voor deelname en verwachtingen

Figuur 1: Eerste kennismaking met de zaalvoetbalacademie (n=159)

Figuur 2: Redenen voor deelname (n=158)

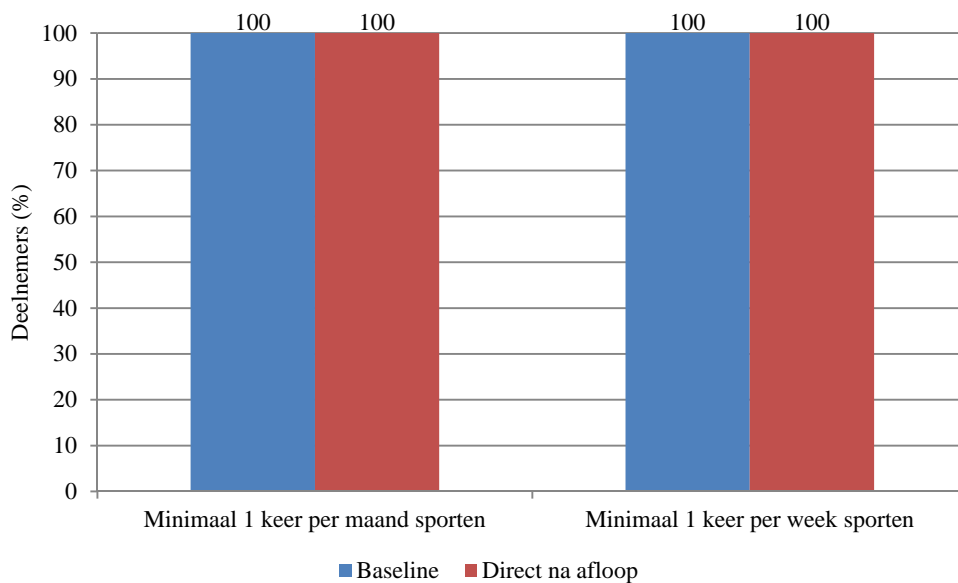

Vierendertig procent van de deelnemers heeft al eerder deelgenomen aan een serie/cyclus van trainingen van de zaalvoetbalacademie.

De deelnemers verwachtten het volgende van de trainingen op de zaalvoetbalacademie: Dat het leuk en gezellig wordt, dat ze veel leren, dat ze beter worden in zaalvoetbal en hierbij met name hun techniek en conditie zullen verbeteren.

Veranderingen in sportgedrag

Figuur 3: Percentage deelnemers dat voldoet aan de sportnormen: Op baseline en direct na afloop (n=71)^a

^a Referentieperiode is het sportgedrag in de afgelopen drie maanden.

Tabel 5: Top 5 beoefende sporten: Op baseline en direct na afloop (n=71)

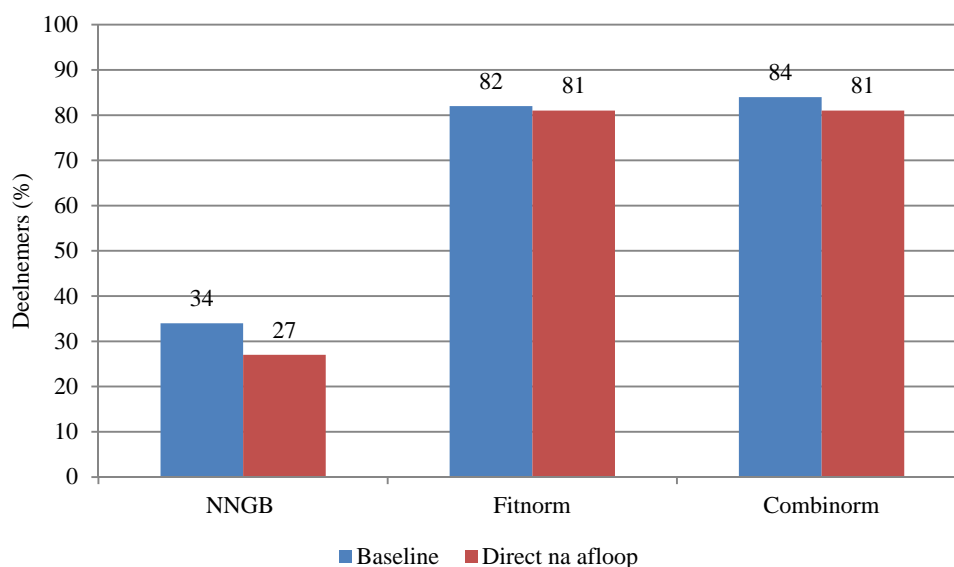
Ranking	Baseline (%)	Direct na afloop (%)
1	Veldvoetbal (94)	Veldvoetbal (93)
2	Zaalvoetbal (73)	Zaalvoetbal (90)
3	Basketbal; hardlopen/joggen/trimmen (23)	Hardlopen/joggen/trimmen (28)
4	Schaatsen; tafeltennis; tennis (14)	Basketbal (20)
5	Badminton; fitness (13)	Gymnastiek/turnen; tennis (14)

Tabel 6: Top 5 meest beoefende sporten: Op baseline (n=69) en direct na afloop (n=68)

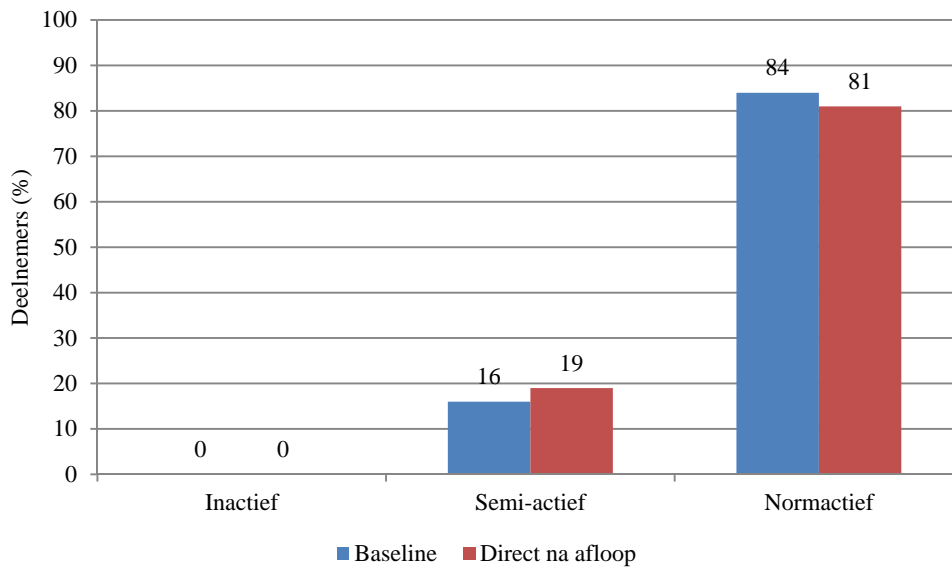
Ranking	Baseline (%)	Direct na afloop (%)
1	Veldvoetbal (93)	Veldvoetbal (93)
2	Zaalvoetbal (61)	Zaalvoetbal (87)
3	Hardlopen/joggen/trimmen (13)	Tennis (9)
4	Fitness (10)	Fitness; hardlopen/joggen/trimmen (7)
5	Tennis (7)	Zeilen/surfen (6)

Veranderingen in beweggedrag

Figuur 4: Percentage deelnemers dat voldoet aan de NNGB, Fitnorm en Combinorm: Op baseline en direct na afloop (n=67)

Figuur 5: Percentage deelnemers dat inactief, semi-actief en normactief is: Op baseline en direct na afloop (n=67)

Op baseline voldoet 4% van de deelnemers aan de spiernorm. Direct na afloop is dit percentage 2%. De afname van 2% is niet significant.

Verder geeft 69% van de deelnemers aan in de afgelopen drie maanden lichamelijk actiever te zijn geworden, 11% vindt dit niet en 19% weet het niet.

Veranderingen in lidmaatschap

Tabel 7: Lidmaatschap: Op baseline en direct na afloop

	Baseline	Direct na afloop
Lid van een sportvereniging (%)		
Aantal (N)	72	72
Ja	93	93
Nee	7	7
Lid van een zaalvoetbalvereniging (%)		
Aantal (N)	71	71
Ja	31	44*
Nee	69	56

* Significante verandering ($p < 0.05$) (vergelijking direct na afloop-baseline).

Deelname aan en mening over de zaalvoetbalacademie

Van de deelnemers heeft 61% zich samen met een vriend(in)/vriend(inn)en aangemeld en 39% heeft zich alleen aangemeld. Aan de deelnemers die zich samen met een vriend(in)/vriend(inn)en hebben aangemeld is gevraagd hoe vaak zij met deze persoon/personen hebben getraind. Zesentachtig procent heeft steeds met deze persoon/personen getraind en 14% deed dit af en toe.

Tabel 8: Deelname aan trainingen (n=74)

	Direct na afloop
Deelname aan trainingen (%)	
0 trainingen	0
1-5 trainingen	7
6-12 trainingen	93

De deelnemers die aan maar enkele trainingen hebben deelgenomen gaven hiervoor verschillende redenen, zoals “ontevreden over de trainer/begeleiding”, “reistijd naar trainingslocatie/-accommodatie was te lang”, “ongunstige les-/trainingstijden”, “vanwege een blessure” en “ongewenste omgangsvormen”.

Tabel 9: Mate van tevredenheid over de verschillende onderdelen van de zaalvoetbalacademie (n=74^a)

	(Zeer) tevreden (%)	Niet tevreden/niet ontevreden (%)	(Zeer) ontevreden (%)	Niet van toepassing (%)
Tijdstip van trainingen	84	11	3	3
Frequentie van trainingen	83	13	4	0
Duur van trainingen	89	10	1	0
Niveau van trainingen	76	16	8	0
Locatie van trainingen	88	9	3	0
Bereikbaarheid van de locatie	90	7	3	0
Deskundigheid trainer(s)	91	8	1	0
Persoonlijke aandacht trainer(s)	96	4	0	0
Hoogte van de deelnamekosten	93	3	1	3
Groeps sfeer	96	4	0	0
Sportmaterialen	100	0	0	0
Organisatie van trainingen	95	4	1	0
Organiserende vereniging/club	96	4	0	0

^a N kan per onderdeel variëren.

De zaalvoetbalacademie werd beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer van 8,1 (SD=1,1). Verder zou 59% van de deelnemers de zaalvoetbalacademie zeker bij anderen aanbevelen, 31% zou dit waarschijnlijk wel doen, 5% zou dit waarschijnlijk niet doen, 1% zou dit zeker niet doen en 3% weet het niet.

Acht procent van de deelnemers heeft suggesties ter verbetering van de zaalvoetbalacademie. Concrete suggesties zijn: Vaker trainen, meer deelnemers waardoor een betere verdeling qua niveau mogelijk is, deelnemers met een bus naar de zaalvoetbalacademie brengen en een betere organisatie (van de trainingen).

Tabel 10: Mening deelnemers over gevolgen van deelname (n=70^a)

Door deelname aan de zaalvoetbalacademie...	(Absoluut mee eens (%)	Niet mee eens/niet mee oneens (%)	(Absoluut mee oneens (%)	Niet van toepassing (%)
Ben ik beter geworden in zaalvoetbal	96	4	0	0
Ben ik meer gaan sporten en bewegen	71	19	10	0
Heb ik meer plezier gekregen in sporten en bewegen	65	29	4	1
Blijf ik meer sporten en bewegen	79	16	6	0
Ben ik afgefallen	38	30	20	12
Heb ik een betere conditie gekregen	81	17	1	0
Heb ik meer sociale contacten/vriend(inn)en gekregen	70	19	6	6
Voel ik mezelf gezonder	70	23	6	1

^a N kan per onderdeel variëren.

Toekomst

Tabel 11: Continueren van het zaalvoetbal

	Direct na afloop
Van plan om te blijven zaalvoetballen (%)	
Aantal (N)	70
Ja, zeker	64
Ja, waarschijnlijk wel	17
Nee, waarschijnlijk niet	16
Nee, zeker niet	3
Op welke manier het zaalvoetbal continueren (%)	
Aantal (N)	55
Opnieuw meedoen aan de zaalvoetbalacademie	33
Bij een zaalvoetbalvereniging in een gewone competitie	55
Op een andere manier	13

De belangrijkste reden voor deelnemers om waarschijnlijk niet of zeker niet met zaalvoetbal door te gaan is dat zij te druk zijn met het veldvoetbal (33%). Een andere reden die vaker wordt genoemd om (waarschijnlijk) te stoppen is “te weinig tijd vanwege werk/studie” (17%).

De deelnemers die aangeven het zaalvoetbal “op een andere manier” te willen continueren noemen hierbij de volgende mogelijkheden: Bij zowel een zaalvoetbalvereniging als de zaalvoetbalacademie, (in) een nieuwe competitie en gewoon blijven doortrainen.

Tabel 12: Het maximale bedrag dat deelnemers willen betalen voor de zaalvoetbalacademie

	Direct na afloop
Maximale bedrag (%)	
Aantal (N)	65
€5,-	62
€40,-	22
€5,-	12
€70,-	3
Meer	2
Indien meer (euro's)	
Aantal (N)	1
Gemiddelde ± SD	106 ± 0
Min-max	106-106